עד הארכובה רבי ינאי אומר עד לנקביו ר' יוחנן אומר משום רבי יוסי בן יהושע עד *מקום טבורו בין רבי זכאי לרבי ינאי איכא בינייהו *טרפה חיה מר סבר טרפה חיה ומר סבר טרפה אינה חיה א) בין ר' ינאי לר' יוחנן איכא בינייהו דר"א *דאמר רבי אלעזר ניטל ירך וחלל שלה נבלה אמר רב פפא מחלוקת מלמטה למעלה אבל מלמעלה למטה אפי' כל דהו טהורה וכן אמר רב גידל אמר רבי יוחנן המפלת את שגולגלתו אטומה אמו טהורה ואמר רב גידל אמר רבי יוחנן המפלת כמין אפקתא דדיקלא אמו טהורה איתמר המפלת מי שפניו מוסמסים רבי יוחנן אמר אמו טמאה ר"ל אמר אמו טהורה איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש *המפלת יד חתוכה ורגל חתוכה אמו טמאה לידה ואין חוששין שמא מגוף אטום באתה ואם איתא ליתני שמא מגוף אטום או ממי שפניו מוסמסין אמר רב פפי בפניו מוסמסין כולי עלמא לא פליגי דטמאה כי פליגי *בפניו טוחות ואיפכא איתמר רבי יוחנן אמר אמו טהורה וריש לקיש אמר אמו טמאה ולותביה ר"ל לרבי יוחנן מהא משום דשני ליה היינו גוף אטום היינו · מי שפניו טוחות *בני רבי חייא נפיק לקרייתא אתו לקמיה דאבוהון אמר להם כלום בא מעשה לידכם אמרו לו פנים טוחות בא לידינו וטמאנוה אמר להם צאו וטהרו מה שטמאתם מאי דעתייכו לחומרא חומרא דאתיא לידי קולא היא דקיהביתו לה ימי טוהר *איתמר המפלת בריה שיש לה ב' גבים וב' שדראות אמר רב באשה אינו ולד בבהמה אסור באכילה ושמואל אמר באשה ולד בבהמה מותר באכילה במאי קמיפלגי בדרב חנין בר אבא *דאמר רב חנין בר אבא השסועה בריה שיש לה ב' גבין וב' שדראות רב אמר בריה בעלמא ליתא וכי אגמריה רחמנא למשה במעי אמה אגמריה ושמואל אמר בריה בעלמא איתא וכי אגמריה רחמנא למשה בעלמא אגמריה אבל במעי אמה שריא איתיביה רב שימי בר חייא לרב *רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כל שיש לו ב' גבין ושני שדראות *פסול לעבודה אלמא דחיי *(וקשיא לרב) *א"ל שימי את ששדרתו עקומה מיתיבי יש בעוברין שהן אסורין בן ארבעה לדקה בן שמנה לגסה הימנו ולמטה אסור יצא מי שיש לו שני גבין ושני שדראות מאי יצא לאו יצא מכלל עוברין שאפילו במעי אמן אסורין רב מתרץ לטעמיה ושמואל מתרץ לטעמיה רב מתרץ לטעמיה בן ארבעה לדקה בן ח' לגסה הימנו ולמטה אסור במה דברים אמורים כשיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי יצא מי שיש לו שני גבין ושני שדראות דאפילו במעי אמו נמי אסור ושמואל

עד הארכובה. שנחתכו רגליה עד למעלה מן הארכובה שהיא טרפה וקסבר טרפה אינה חיה: עד לנקביו. ונקביו בכלל קסבר טרפה חיה הלכך עד לארכובה הוי ולד אבל עד לנקביו הוי נבלה כר' אלעזר דאמר ניטל הירך וחלל שלה נבלה ואפי' בחייה מטמאה הלכך לא חיה ובשמעתא חולין (דף כא.) מפרש היכי דמי חלל שלה כל שרבוטה ונראית חסרה: עד טבורו. אבל עד נקביו לא דלית ליה דרבי אלעזר ולאו משום טרפה קסבר טרפה חיה: בין ר' ינאי לרבי יוחנן איכא בינייהו דר' אלעזר. ותרוייהו אית להו טרפה חיה: מלמעלה. שנחתך מגולגלתו: אטומה. סתומה: כמין אפקתא דדיקלא. שהדקל למטה יחיד ומתפצל מלמעלה כך היו ידיו ורגליו על כתפו ולמלמטה הוא כלא צורה: מוסמסין. מעורבין קצת ולא כל כך כפניו טוחות: כי פליגי בפניו טוחות. שאין צורה בהן ניכרת לגמרי: ואיפכא איתמר. ולא משום צורך *מפיק לה אלא הכי גמר לה מרביה: לותביה ריש לקיש לר' יוחנן מהא. דאם איתא ליתני או ממי שפניו טוחות: היינו פניו טוחות. אבל בפניו מוסמסין ליכא לשנויי הכי דהא ניכרת בהן הצורה ולאו אטום הוא דלאטום הייתו מסר לגמרי: לחומרא. שטמאתם אותה שבועים משום ספק נקבה: חומרא דאתי לידי קולא הוא. דכיון דולד הוא יהביתו לה ימי טוהר מיהא ל"ג דזכר ומטהריתו לדם ראייתה שלא כדין דטמאה נדה היא דלאו ולד הוא: בבהמה אסור באכילה. אם נשחטה אמו ונמצא במעיה וכל שכן יצא לאויר העולם דנפל הוא ונבלה: מותר באכילה. דכתיב (ויקרא יא) כל בבהמה תאכלו כל הנמצא בבהמה תאכלו ובלבד שיהיו לו פרסות או פרסה כדאמר בבהמה המקשה לילד (חולין סט:): השסועה. רחמנא אסרה דכתיב (דברים יד) את זה לא תאכלו וגו' השסועה: רב סבר. האי דאסר רחמנא כשנמצאת במעי בהמה אסורה דהא בריה בעלמא בפני עצמה ליתא: בעלמא אגמריה. אותו המין אסר אבל אם נמצאת במעי פרה מותר: ר' חנינא בן אנטיגנוס. בבכור קאי וקאמר דהוי מום ומדפסל ליה לקרבן מכלל דלהדיוט שרי וקשיא לתרוייהו דהא אפי' יצא לאויר העולם שרי ושמואל לא שרי אלא במעי אמו. והא דאקשי רב שימי טפי לרב מדשמואל משום דגביה הוה קאי ובר בריה הוה כדאמר בפרק כל הבשר (שם קיא:) רב אקלע לבי רב שימי בר חייא בר בריה: שימי את. בכמה דוכתין אשכחן דמהדר ליה רב הכי שימי את ונראה בעיני משום דבר בריה הוה וקאמר ליה הכי משום חביבותיה כלומר אתה ידוע להשיבני. ואני שמעתי שמלת צניעות היה בו ברב שלא היה זוקף עיניו למעלה הלכך לא היה מכירו ולא נהירא לי שהרי לא מצינו שאמר רב כך לשום אדם אלא לזה אמר כן בכמה מקומות כאן ובמנחות (דף קי.). ועוד שמעתי משום דחריף הוה ודחיק ליה כי הוא דאמר *(במועד קטן (דף כט)) רחמנא ליצולא מכיסופיה דרב שימי ולא היא דהתם רב שימי בר אשי הוה דדחיק ליה לרב פפא: ששדרתו עקומה. הא דרבי חנינא דמשמע דחיי לאו שני גבין ממש אלא ששדרתו עקומה (כזה) ונראין כשתים: יש בעוברין. שיצאו לאויר העולם שאסורין משום נבלה: לאו יצא מכלל עוברין. דהאי אע"ג דלא כלו חדשיהן כי נמצאו במעי אמן שרו אבל האי אפי' במעי אמו אסור וקשיא לשמואל: רב מתרץ לטעמיה. דרב לא צריך לתרוצי אלא משום היא גופה דלא משתמע שפיר דהא רישא כשיצאו לאויר העולם מיירי וסיפא דקתני יצא משמע דעלה קאי וכשיצא לאויר העולם משמע דמותר ואי אפשר לומר כן הלכך צריך להוסיף עליה אבל במעי אמו שרי דכתיב כל בבהמה תאכלו בפרק בהמה המקשה (חולין סט.): יצא מי שיש לו שני גבין וכו'. דלי כתב רחמנא השסועה למיסר במעי אמו אסרה דהא מין בפני עצמה ליתא: ושמואל

עד הארכובה · והארכובה בכלל דהיינו מן הארכובה ולמעלה ואין שייך להביא זה גבי כל שיעורי חכמים להאמר לענין עד ועד בכלל באלו טרפות (חולין נד:) ואע"ג דתנאים יד אמרי' בפרקין דטמאה לידה היינו כשניכר שהאותיר נמחה כשפירש א"נ כאן מיירי דניכר היטב שלא נכרת יותר כגון במקום החסרון יש עור נקרם :

ליתני שמא מגוף אטום באת או ממי שפניו טו' · וא"ת והא איכא טובא דלא תני כגון פניו חיים (ופניו) אטום ואפקתא דדיקלא וי"ל דפניו מוסמסין דומה לגוף אטום והוה ליה למיתני בהדיה טפי מאחריני :

אמר רב פפא בפניו מוסמסין כ"ע לא פליגי · והא דקאמר איתיביה ר' יוחנן לר"ל לא היו דברים מעולם *וכמנין ב] זה יש ברים חולין (דף ד)* :

רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר כל שיש טו' · פ"ה מדהוי מום לקרבן מכלל דלהדיוט שרי וקשה לתרוייהו דהא אפי' יצא לאויר העולם שרי ושמואל לא שרי ליה אלא במעי אמו וקשה לר"ת דבפ' *אלו מומין (דף מג:) תנא ליה גבי מומי כהן ולא גבי מומי בהמה והתם נמי פריך מרב ולא מייתי משמואל מידי ונראה לר"ת דהרב דוקא פריך דלאמר באשה אינו ולד אלמא אינו מתקיים והא חשיב ליה גבי מומי כהן אלמא חי אבל לשמואל דלאמר באשה ולד מתקיים לא פריך מידי ובבהמה נמי אר"ת דמתקיים לשמואל והא דלאמר בסמוך דכי יצא לאויר העולם אסור היינו משום שסועה דאסר רחמנא ורש"י פירש בסמוך לפי שיטתו דאסור משום נפל ושסועה דאסר רחמנא היינו מין בהמה דעלמא שיש לאם ולד שני גבין וכן ב' שדראות אבל הולד מבהמה שאין לה אלא גב אחד ושדרה אחת לא איצטריך קרא למיסר דנפל גמור הוי ובאשה מיהא מתקיים אף לפירושו מדקאמר באשה ולד ולישנא* דבעלמא אגמריה משמע כפירושו וא"ת בפרק אלו טרפות (חולין סג:) דפריך גבי שסועה שיש לה ב' גבין וכי משה קייני היה והשתא לפ"ה אתי שפיר דשסועה מין בעלמא הוא לשמואל והיינו מלויה אלא ביצר לכך קאמר וכי קייני היה אבל לפי' ר"ת קשה לשמואל אינו מין בפני עצמו אלא שכך נולד מן הבהמה מה ענין זה אצל קייני וי"ל דקא לפירוש ר"ת אם לא היה קייני ורגיל לראות ומכיר בהמות משונות לא היה מכיר בהמה זו שיש לה ב' גבין אע"פ שנכנס נולד מבהמות של ישוב שאינה רגילה להוליד מבהמה שאינה משונה :

כו א מיי' פ"י מהלכות איסורי ביאה הלכה יא :

כז ב מיי' פ"ח מהלכות שחיטה הלכה א [וע"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה ט] סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סי' נ סעיף יט [ועיין בטוי"ד סימן כט] : רש"ל ושמו

כח ג מיי' שם פ"ג הלכה יח ופ"ב מהלכות אבות הטומאה הלכה א :

[ועי' תוספות יבמות לב: ד"ה כולי עלמא]

כט ד ה ו מיי' פ"י מהל' איסורי ביאה הלכה יא טוש"ע י"ד סי' קצד [וברב אלפס חולין פ"ד דף רסב] :

[צ"ל מומין אלו]

ל ח מיי' פ"ח מהלכות מאכלות אסורות הלכ' ו סמג עשין סב טוש"ע י"ד סי' יג סעיף ו :

לא ט מיי' שם הלכה ה :

לב י מיי' פ"ח מהלכות ביאת מקדש הלכה יב :

לג כ מיי' פ"ד מהלכות מאכלות אסורות הלכה ד סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סי' פ סעי' כ :

לד ל מיי' שם פ"ה הלכה יד סמג שם טוש"ע י"ד סי' יג סעיף ב :

◆

תוספי הרא"ש

(בשביל) [בשבל] נשר תייש וראשו אדם כיון שבל נשר תייש :

ליתני שמא מגוף אטום בא או ממי שפניו טוחחין אע"ג דאיכא טובא דלא קתני כגון ראשו אטום ואפקתא דדיקלא י"ל דכל הני בכלל גוף אטום איתנהו אבל אי פניו טוחחין הוי כמו גוף אטום ה"ל למיתני בהדיא ור"ש נוף אטום :

ר' חנינא בן אנטיגנוס אומר מי שיש לו שני גבין ושתי שדראות · פרש"י דגבי מומי בהמה מיתניא וליתיה דלגבי מומי אדם מיתניא בפ' אלו מומין ואתך דאמר רב באשה אינו ולד פריך: ראע"ג

[צריך תיקון ונפרש לפי' רש"י ד"ה ר' חנינא וכו' וקשיא לתרוייהו וכו' דצריך תיקון וכן בילקוט רמז תקל"א ליתא]

[חולין מב: וש"נ]

חולין כא. [תמורה יט:]

[צ"ל מסיק]

[לקמן כט: לעיל יח:]

◆

גליון הש"ס

גמ' בפניו טוחות ואיפכא · כעין זה שבת פו ע"א הכהנים לך ע"א : תוס' ד"ה אמר וכו' וכמנין זה יש ברים חולין · כ"ל דל"צ ברים סתולן וכן בשלוכין מ ע"א וכ"ב קנד ע"ב ובכורות ד ע"ב:

ביצה ס:

בכורות מג:

חולין סג: וש"נ

[בכורות מג:]

ע"ש בבכורות דל"ג פסול לעבודה

[מנחות כט: קי: וש"נ פרש"י בכורות שם וש"נ פירש"י]

◆

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' בין ר' ינאי לר' יוחנן איכא בינייהו דר"א · כ"כ עיין חולין מ ע"א תוס' ד"ה דלמא וכו' שכתבו דליכא מאן דפליג אר"א והכא פליג ר' יוחנן ובתוספות יצא ע"כ פליג רב שם ול"ש ועיין בר"ש סי' ל' ס"ק כ' ע"ש כוס הברין ג"ע :

ב] תוס' ד"ה אמר רב פפא וכו' וכמנין זה ברים בחולין ל"ח ע"ב כצ"ל ועי"ד ישר"ם תוס' ד"ה כולי עלמא וכו' ועיין שיטה מקובצת ביצה דף נח ע"ב מטולא כתבי יש"ש :

מוסף רש"י טריפה אינה חיה. אין סופה לחיות (חולין מב.). ניטל ירך. ממקום חיבורו בכוקא דאטמא, וחלל שלה. כלומר לא שניטל העצם עם קצת הבשר הפנימי ונשאר בשר העליון והעור עד אלי הירך או שליסיתו ותופסה את המכה, דהתם טרפה הוא דהויא, כדתנן (שם עו.) בהמה שנחתכו רגליה, דהיינו אחרונים, מן הארכובה ולמעלה טרפה, אבל כשנטל כל הבשר עד שנראית גופה של מקום החתך כעין חלל קינדוריא בלע"ז, נבלה. ואפילו בחייה מטמאה (שם לג:) אע"פ שהיא עדיין חיה מטמאה כנבלה, דכמתה היא לא כחיה (תמורה יט:). המפלת יד חתוכה. מתוכה כצורתה בחיתוך אלכסון (לעיל יח.). אמו טמאה לידה. ותשב טומר זכר לימי טוהר וטומר נקבה לענין טומאה, דמחזקינן לה כלידה ודמים לימן לה ימי טומאה וימי טהרה, דלאמרינן הלך אחר הרוב ורוב נשים ולד מתעלה ילדן אלא שימוק, ואין חוששין שמא מגוף אטום באתה. לומר לא יהיו לה ימי טוהר שמא אינו ולד דדילמא מגוף אטום הוא בא וקי"ל דלאו ולד (שם). בני רבי חייא. יהודה וחזקיה שמן (ע"ז מו.). נפיק לקרייתא. לכפרים לראות שדותיהן (ביצה ט:) להתעסק בעבודת אחוזתם (ברכות יח:). באשה אינו ולד. ואינה טמאה לידה (בכורות מג:). בבהמה אסור באכילה. כנבילה, דנפל הוא וכמת דמי ולא מהניא ליה שחיטה (שם). שיש לה ב' גבין. ולכך נקראת שסועה, תאומה (חולין ס:). שימי את. אתה הוא המקשה לי, בתמיה (מנחות כט.) חכם גדול כמותך אינו יודע לתרץ (בכורות מג:) בתמיה אתה הוא שימי חכם גדול ומקשה לי דבר זה, ויש אומרים רב לא היה זוקף עיניו אלא מכירן כל שעה משום צניעות (מנחות קי.). ששדרתו עקומה. מתני דמשמע הכי, לאו כשני גבין ממש קאמר, אלא ששדרתו עקומה ומיחזי כגבין ושדראות הרבה, וכי קאמינא אנא כשני גבין ממש (בכורות שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones